

# CHỦ NGHĨA YÊU NƯỚC HỒ CHÍ MINH VÀ Ý NGHĨA ĐỐI VỚI THANH NIÊN VIỆT NAM HIỆN NAY

TS VŨ TRỌNG HÙNG

*Viện Lịch sử Đảng, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh*

*Ngày nhận: 13-2-2026; Ngày thẩm định, đánh giá: 16-3-2026; Ngày duyệt đăng: 20-3-2026*

*Email tác giả: vutronghung.hcma@gmail.com*

**Tóm tắt:** Truyền thống yêu nước của dân tộc Việt Nam là động lực quan trọng góp phần xây dựng khối đại đoàn kết, giữ vững độc lập chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, thúc đẩy đất nước phát triển. Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh là sự phát huy truyền thống yêu nước Việt Nam trong thời đại mới dưới ánh sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin. Hồ Chí Minh luôn dành sự quan tâm đặc biệt đến việc giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho thanh niên - thế hệ chủ nhân tương lai của đất nước. Giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thanh niên hiện nay là việc làm rất quan trọng, cần thiết, mang tính chiến lược lâu dài, góp phần nâng cao tinh thần tự hào dân tộc, trung thành với lý tưởng cách mạng của Đảng, tin tưởng vào sự thắng lợi của con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, ý thức rõ hơn trách nhiệm bản thân đối với vận mệnh của đất nước.

**Từ khóa:** Hồ Chí Minh; chủ nghĩa yêu nước; giáo dục; thanh niên

**Abstract:** The patriotic tradition of the Vietnamese people is an important driving force contributing to building great national unity, maintaining independence, sovereignty, territorial integrity, promoting national development. Ho Chi Minh's patriotism is the development of Vietnam's patriotic tradition in the new era in light of Marxism-Leninism. Ho Chi Minh always paid special attention to educating patriotism for youth - the future owners of the country. Educating Ho Chi Minh's patriotism for today's youth is a very important, necessary task with long-term strategic nature, contributing to enhancing national pride, loyalty to the Party's revolutionary ideals, belief in the victory of the path to socialism, clearer awareness of personal responsibility towards the country's destiny.

**Keywords:** Ho Chi Minh; patriotism; education; youth

## 1. Đặt vấn đề

Chủ nghĩa yêu nước truyền thống Việt Nam được hình thành từ rất sớm, mang những nét đặc sắc riêng gắn liền với lịch sử hàng nghìn năm dựng nước, giữ nước và trở thành truyền thống quý báu của dân tộc, là cội nguồn sức mạnh đưa dân tộc Việt Nam vượt qua muôn vàn khó khăn, thử thách đi đến thắng lợi, giành độc lập cho dân tộc, hạnh phúc cho nhân dân.

Trong quá trình hoạt động cách mạng, Hồ Chí Minh đã phát huy cao độ chủ nghĩa yêu nước truyền thống Việt Nam và tinh hoa văn hóa nhân loại để hình thành nên chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh.

Khi nghiên cứu về chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh, các nhà khoa học đưa ra nhiều cách hiểu nhưng đều thống nhất ở những nội dung: Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh mang đặc trưng

truyền thống của dân tộc Việt Nam, luôn lấy “Dân” làm gốc, đề cao sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc để thực hiện mục tiêu xây dựng con người mới XHCN, độc lập dân tộc gắn liền với CNXH và có sự kết hợp hài hòa, bền vững với chủ nghĩa quốc tế vô sản. Bài viết tập trung nghiên cứu nội dung chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh và một số giải pháp giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thanh niên Việt Nam hiện nay.

*Phương pháp nghiên cứu:* Bài viết sử dụng phương pháp lịch sử và phương pháp logic làm chủ đạo, để trình bày một số sự kiện tiêu biểu trong hành trình hoạt động và lãnh đạo cách mạng của Hồ Chí Minh, nhất là những nội dung có liên quan trực tiếp đến việc hình thành chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh; đồng thời, sử dụng phương pháp so sánh để đưa ra những nhận định mang tính so sánh về nội dung chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh với chủ nghĩa yêu nước truyền thống Việt Nam và chủ nghĩa quốc tế vô sản.

## 2. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

### 2.1. Những giá trị lớn và sâu sắc của chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh

Cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX, dưới sự thống trị của thực dân Pháp, phong trào yêu nước của nhân dân Việt Nam phát triển mạnh mẽ. Nguyễn Tất Thành - Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh rất trân trọng và khâm phục tinh thần đấu tranh bất khuất của các bậc tiền bối, nhưng đã lựa chọn đi sang phương Tây, trước hết là sang nước Pháp để tìm hiểu những gì ẩn giấu đằng sau khẩu hiệu “Tự do, Bình đẳng, Bác ái” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 4, tr. 419), rồi sau đó trở về để cứu nước, cứu dân thoát khỏi kiếp trâu ngựa, giải phóng dân tộc.

C.Mác, Ph.Ăngghen và V.I.Lênin quan tâm sâu sắc đến chủ nghĩa yêu nước, nhất là chủ nghĩa yêu nước chân chính. Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh đã được tiếp cận những tư tưởng đó trong quá trình

đi tìm đường cứu nước. Chủ nghĩa yêu nước truyền thống Việt Nam và chủ nghĩa Mác - Lênin đều đánh giá cao vai trò, vị trí của tinh thần yêu nước, đề cao sự nghiệp giải phóng, nhất là giải phóng con người. Đây là tiền đề quan trọng giúp Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh nhanh chóng đồng cảm và tin tưởng khi tiếp xúc với chủ nghĩa Mác - Lênin, nhất là tìm thấy cách thức phát huy hiệu quả sức mạnh chủ nghĩa yêu nước Việt Nam. Với Người, chủ nghĩa Mác - Lênin chẳng những không loại trừ chủ nghĩa yêu nước truyền thống của dân tộc, mà còn nâng chủ nghĩa yêu nước lên một tầm cao mới, vừa chứa đựng tính dân tộc đậm đà, vừa bao hàm tính thời đại sâu sắc. Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Lúc đầu, chính là chủ nghĩa yêu nước, chứ chưa phải chủ nghĩa cộng sản đã đưa tôi tin theo Lênin, tin theo Quốc tế thứ ba” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 12, tr. 563) và nhấn mạnh: “Muốn cứu nước và giải phóng dân tộc không có con đường nào khác con đường cách mạng vô sản” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 12, tr. 30).

Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh cũng rất khâm phục tinh thần chiến đấu giành độc lập dân tộc của nhân dân Trung Quốc, Triều Tiên, Ấn Độ, Ai Cập, Pháp, Mỹ... “Hãy nhìn Triều Tiên, Ai Cập và Ấn Độ, tất cả các nước đó đều đang đứng lên đòi hỏi quyền lợi, công lý và tự do!” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 1, tr. 99); đồng thời, đánh giá cao lòng yêu nước của nhân dân Pháp trong cuộc Đại cách mạng Pháp năm 1789 với khẩu hiệu “Tự do, Bình đẳng, Bác ái”. Tư tưởng yêu nước, tiến bộ và tinh thần đấu tranh kiên cường cho độc lập, tự do, hạnh phúc của nhân dân các nước thuộc địa, của nhân dân Mỹ, Pháp... đã khích lệ, tiếp thêm động lực và quyết tâm cứu nước, cứu dân của Người và là một trong những cơ sở quan trọng dẫn đến sự hình thành chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh.

Quán triệt sâu sắc quan điểm Hồ Chí Minh về chủ nghĩa yêu nước cho cán bộ, đảng viên, nhân dân, nhất là thế hệ trẻ hiện nay, từ đó, cùng cố

vững chắc niềm tin của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân vào sự lãnh đạo của Đảng và con đường đi lên CNXH vì một Việt Nam phát triển nhanh, bền vững trong kỷ nguyên mới, việc nghiên cứu về chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh là rất quan trọng.

*Một là, yêu nước là đặc trưng truyền thống của dân tộc Việt Nam*

Dân tộc Việt Nam được hình thành từ rất sớm và nhân dân Việt Nam luôn khát khao có được độc lập, tự do, hòa bình. Nhưng nước ta luôn phải đối phó với những cuộc chiến tranh xâm lược của ngoại bang hùng mạnh. Trong điều kiện đó, lòng yêu nước được thể hiện bằng sự xuất hiện ngày càng nhiều phong trào đấu tranh chống xâm lược và đô hộ. Hồ Chí Minh từng nhấn mạnh: “Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước. Đó là một truyền thống quý báu của ta. Từ xưa đến nay, mỗi khi Tổ quốc bị xâm lăng, thì tinh thần ấy lại sôi nổi, nó kết thành một làn sóng vô cùng mạnh mẽ, to lớn, nó lướt qua mọi sự nguy hiểm, khó khăn, nó nhấn chìm tất cả lũ bán nước và lũ cướp nước” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 7, tr. 38). “Tinh thần yêu nước cũng như các thứ của quý. Có khi được trưng bày trong tủ kính, trong bình pha lê, rõ ràng dễ thấy. Nhưng cũng có khi cất giấu kín đáo trong rương, trong hòm” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 7, tr. 38), nên phải tìm cách khơi dậy, phát huy lòng yêu nước của mỗi người dân Việt Nam. Trước hết cần dạy cho người dân lòng tự hào dân tộc, tự hào về cội nguồn và yêu lịch sử, từ đó, không ngừng nâng cao ý thức trách nhiệm bản thân đối với công lao của các thế hệ ông cha đi trước. Hồ Chí Minh luôn nhắc nhở: “Dân ta phải biết sử ta, Cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 3, tr. 259), “*Các vua Hùng đã có công dựng nước, Bác cháu ta phải cùng nhau giữ lấy nước*” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 9, tr. 59).

*Hai là, luôn “lấy Dân làm gốc” và chú trọng xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa*

Trải qua các thời kỳ lịch sử, để đánh bại các thế lực ngoại xâm hùng mạnh, một trong những

kinh nghiệm rút ra là đề cao vai trò của nhân dân, “trọng dân”, “lấy dân làm gốc”. Hồ Chí Minh khẳng định: “Nước lấy dân làm gốc” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 5, tr. 501), “Gốc có vững cây mới bền, Xây lâu thắng lợi trên nền nhân dân” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 5, tr. 502). “Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Trong thế giới không gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của nhân dân” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 10, tr. 453), “Dân muốn gì, ta phải làm nấy” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 4, tr. 169). “Đảng Lao động Việt Nam không sợ kẻ địch nào dù cho chúng hung tợn đến mấy, không sợ nhiệm vụ nào dù nặng nề, nguy hiểm đến mấy, nhưng Đảng Lao động Việt Nam sẵn sàng vui vẻ làm trâu ngựa, làm tôi tớ trung thành của nhân dân” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 7, tr. 50). Trong mối quan hệ giữa “Dân” và Đảng, Người chỉ rõ: “Cách mạng là sự nghiệp của quần chúng, chứ không phải là sự nghiệp của cá nhân anh hùng nào. Thành công của Đảng ta là ở nơi Đảng ta đã tổ chức và phát huy lực lượng cách mạng vô tận của nhân dân, đã lãnh đạo nhân dân phấn đấu dưới lá cờ tất thắng của chủ nghĩa Mác - Lênin” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 12, tr. 672) và cần phải “Đem tài dân, sức dân, của dân làm lợi cho dân” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 5, tr. 81).

Để đáp ứng nhiệm vụ trong thời đại mới, Hồ Chí Minh chủ trương xây dựng con người mới XHCN. Đó là những người “*Có ý thức làm chủ Nhà nước, tinh thần tập thể xã hội chủ nghĩa và tư tưởng “mình vì mọi người, mọi người vì mình”*” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 13, tr. 66) và phải chiến thắng được “*Chủ nghĩa cá nhân, lợi mình hại người, tự do vô tổ chức, vô kỷ luật và những tính xấu khác*” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 13, tr. 66). Đây là nội dung hoàn toàn mới, có ý nghĩa chiến lược sâu sắc, mang đậm dấu ấn của chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh và là đóng góp xuất sắc của Người vào chủ nghĩa yêu nước Việt Nam.

*Ba là, đề cao sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc và độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội*

Xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc là một bài học kinh nghiệm quý báu tạo nên sự thành công của cách mạng Việt Nam. Muốn cách mạng thành công cần tập hợp các tầng lớp nhân dân, không phân biệt già trẻ, gái trai, lứa tuổi, thành phần giai cấp, tôn giáo... trong một tổ chức cách mạng. Do đó, ngay trong hành trình tìm đường cứu nước và chuẩn bị các điều kiện thành lập Đảng Cộng sản, Hồ Chí Minh đã rất quan tâm đến việc xây dựng các tổ chức của công nhân, nông dân...

Sau khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, Hồ Chí Minh chủ trương tập hợp, đoàn kết rộng rãi các tầng lớp, giai cấp không phân biệt đảng phái, tôn giáo, tín ngưỡng, các nhân sĩ trí thức trên nền tảng liên minh công - nông trong Mặt trận Việt Minh (5-1941), Mặt trận Liên Việt (3-1951), Mặt trận Tổ quốc Việt Nam thời kỳ xây dựng CNXH ở miền Bắc, Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam thời kỳ kháng chiến chống Mỹ, cứu nước... Như vậy, người yêu nước cần đoàn kết trong một tổ chức tạo thành sức mạnh tổng lực đánh bại mọi thế lực ngoại xâm. Hồ Chí Minh đúc kết thành một bài học kinh nghiệm quý báu tạo nên thành công của cách mạng: “Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết, Thành công, thành công, đại thành công” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 13, tr. 120).

Cùng với phát huy tinh thần yêu nước trong việc xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, đáp ứng xu thế phát triển của thời đại, Hồ Chí Minh nhấn mạnh

**Hầu hết thanh niên Việt Nam yêu nước, tự hào về lịch sử cội nguồn dân tộc, trung thành với lý tưởng cách mạng của Đảng, tin tưởng vào sự thắng lợi của con đường đi lên CNXH, từ đó, ý thức rõ hơn trách nhiệm bản thân đối với vận mệnh của đất nước. Đặc biệt, tinh trạng “khô Đảng, nhạt Đoàn” trong thanh niên từng bước được khắc phục. Thanh niên tiếp tục khẳng định vai trò tiên phong, xung kích trong các phong trào hành động cách mạng, nhất là trong cuộc cách mạng tinh gọn bộ máy của hệ thống chính trị trong kỷ nguyên mới; đồng thời, tiếp tục phát huy cao độ tinh thần đoàn kết quốc tế để đưa đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển bền vững và thịnh vượng.**

mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với CNXH. Vì “nếu nước độc lập mà dân không hưởng hạnh phúc tự do, thì độc lập cũng chẳng có nghĩa lý gì” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 4, tr. 64), “Chúng ta tranh được tự do, độc lập rồi mà dân cứ chết đói, chết rét thì tự do, độc lập cũng không làm gì. Dân chỉ biết rõ giá trị của tự do, của độc lập khi mà dân được ăn no, mặc đủ” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 4, tr. 175) và “Chỉ có chủ nghĩa cộng sản mới cứu nhân loại, đem lại cho mọi người không phân biệt chủng tộc và nguồn gốc sự tự do, bình đẳng, bác ái, đoàn kết, ấm no trên quả đất,

việc làm cho mọi người và vì mọi người, niềm vui, hòa bình, hạnh phúc” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 1, tr. 496). Sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945, nhiệm vụ của cách mạng Việt Nam là vừa kháng chiến, vừa kiến quốc, xây dựng chế độ mới chuẩn bị tiền đề tiến tới CNXH. Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Mục đích của Đảng là lãnh đạo nhân dân kháng chiến thắng lợi, kiến quốc thành công, thực hiện dân chủ mới, tiến đến chủ nghĩa xã hội, rồi đến chủ nghĩa cộng sản” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 8, tr. 289).

Như vậy, chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh luôn gắn độc lập dân tộc với CNXH, trong đó, độc lập dân tộc là cơ sở, nền tảng quan trọng để tiến lên CNXH và khi xây dựng CNXH sẽ thực hiện những nhiệm vụ còn lại của cuộc cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân, bảo vệ vững chắc độc lập dân tộc. Do đó, “Yêu Tổ quốc, yêu nhân dân phải gắn liền với yêu chủ nghĩa xã hội, vì có tiến lên chủ nghĩa xã hội thì nhân dân mình mỗi ngày một no ấm thêm, Tổ quốc mỗi ngày

một giàu mạnh thêm” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 11, tr. 401).

*Bốn là, kết hợp hài hòa, bền vững với chủ nghĩa quốc tế vô sản*

Để phát huy sức mạnh cả ở trong và ngoài nước, Hồ Chí Minh chủ trương đoàn kết với bè bạn quốc tế. Vì “Trong thời đại ngày nay, cách mạng giải phóng dân tộc là một bộ phận khăng khít của cách mạng vô sản trong phạm vi toàn thế giới... Thắng lợi của cuộc đấu tranh vì độc lập, tự do của các dân tộc gắn liền với sự ủng hộ và giúp đỡ tích cực của phe xã hội chủ nghĩa và của phong trào công nhân ở các nước tư bản chủ nghĩa” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 15, tr. 392). Hồ Chí Minh căn dặn các đồng chí của mình trong quá trình lãnh đạo cách mạng “Phải tuyệt đối trung thành với chủ nghĩa quốc tế vô sản, luôn luôn củng cố và phát triển tình đoàn kết hữu nghị với tất cả các lực lượng cách mạng và tiến bộ trên thế giới, nhất là với các nước xã hội chủ nghĩa anh em, với các dân tộc ở châu Á, châu Phi, Mỹ Latinh, với giai cấp công nhân và nhân dân lao động ở các nước tư bản chủ nghĩa, đang đấu tranh chống chủ nghĩa đế quốc, chủ nghĩa thực dân cũ và mới” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 14, tr. 608); đồng thời, nêu rõ: “Đảng chúng tôi luôn luôn giáo dục cho cán bộ, đảng viên và cho quần chúng nhân dân lòng yêu nước chân chính và chủ nghĩa quốc tế vô sản”, (Hồ Chí Minh, 2011, T. 15, tr. 396); “Chúng ta phải bồi dưỡng lòng nồng nàn yêu nước và tinh thần quốc tế chân chính. Các nước bạn giúp ta, chúng ta càng thêm lực lượng đấu tranh để củng cố hòa bình, thực hiện thống nhất nước nhà bằng cuộc tổng tuyển cử tự do, hoàn thành độc lập và dân chủ trong cả nước. Tình hữu nghị vĩ đại giữa nhân dân ta và nhân dân các nước anh em muôn năm!” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 10, tr. 57).

Nhờ kết hợp hài hòa chủ nghĩa yêu nước với chủ nghĩa quốc tế vô sản, nên chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh có biên độ rộng, không chỉ yêu trọng nước

mình, dân mình, mà còn yêu nhân dân lao động và tiến bộ trên thế giới; không chỉ đấu tranh giành độc lập cho dân tộc mình mà còn đấu tranh vì sự nghiệp giải phóng nhân dân các nước thuộc địa, phụ thuộc và nhân dân lao động ở chính quốc. Người là “tượng trưng cao đẹp của chủ nghĩa yêu nước chân chính kết hợp nhuần nhuyễn với chủ nghĩa quốc tế vô sản. Trái tim, khối óc của Người dành cho dân tộc Việt Nam ta cũng hướng về giai cấp vô sản và các dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới. Là người học trò trung thành của Các Mác và Lênin, HỒ CHỦ TỊCH chẳng những là một nhà yêu nước vĩ đại mà còn là một chiến sĩ xuất sắc trong phong trào cộng sản quốc tế và phong trào giải phóng dân tộc của thế kỷ XX” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 15, tr. 628-629).

Như vậy, Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh đã phát huy những giá trị tốt đẹp của chủ nghĩa yêu nước truyền thống Việt Nam, kế thừa có chọn lọc tinh hoa văn hóa nhân loại, chủ nghĩa Mác - Lênin và đưa chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh lên một tầm cao mới, phù hợp với xu thế phát triển của thời đại. Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh giữ vị trí trung tâm, là sợi chỉ đỏ xuyên suốt toàn bộ cuộc đời hoạt động cách mạng của Người và trở thành sức mạnh to lớn giúp toàn Đảng, toàn quân, toàn dân giành những thắng lợi vĩ đại trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

## **2.2. Giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thanh niên Việt Nam hiện nay**

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng qua các thời kỳ, Đảng đã vận dụng sáng tạo chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh và nhờ đó đã nhân lên gấp bội lần sức mạnh Việt Nam, tạo nên những thắng lợi vĩ đại trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc (1930-1945), kháng chiến bảo vệ độc lập dân tộc, giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước (1945-1975) và xây dựng CNXH trên phạm vi cả nước từ sau năm 1975, nhất là thực hiện đường lối đổi mới đất nước từ năm 1986 đến nay.

Trong bối cảnh hiện nay, chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh tiếp tục được kế thừa và phát triển trong đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam, đặc biệt được thể hiện rõ trong tinh thần và các mục tiêu lớn của các kỳ Đại hội của Đảng. Tại Đại hội XIII (2021), Đảng nhấn mạnh: “*Động lực và nguồn lực phát triển quan trọng của đất nước là khơi dậy mạnh mẽ tinh thần yêu nước, ý chí tự cường dân tộc, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc và khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc*” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, T. I, tr. 34). Đến Đại hội XIV (2026), Đảng tiếp tục khẳng định: “*Khơi dậy mạnh mẽ tinh thần yêu nước, tự chủ, tự tin, tự lực, tự cường, tự hào dân tộc, khát vọng xây dựng đất nước phồn vinh, văn minh, hạnh phúc*” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026, T. I, tr. 99) và chủ trương “*Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ Việt Nam về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống, lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, ý chí, khát vọng cống hiến, nêu cao trách nhiệm đối với đất nước, xã hội*” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026, T. I, tr. 124) nhằm góp phần “thực hiện thành công Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng; đưa đất nước ta trở thành nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao vào năm 2030; thiết thực kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng; hiện thực hóa tầm nhìn đến năm 2045 kỷ niệm 100 năm thành lập nước, trở thành nước phát triển, thu nhập cao theo định hướng xã hội chủ nghĩa, sánh vai với các cường quốc năm châu như tâm nguyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu và ước vọng của toàn dân tộc ta” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026, T. I, tr. 148-149).

Hiện nay, những biến động phức tạp của tình hình thế giới và khu vực đã và đang tác động sâu sắc đến tư tưởng, tình cảm của cán bộ, đảng viên, nhân dân, nhất là thanh niên. Do là đối tượng nhạy cảm, dễ bị kích động, các thế lực thù địch luôn tìm mọi cách lôi kéo, dụ dỗ, mua chuộc, làm cho một bộ phận

thanh niên “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, phai nhạt lý tưởng XHCN, hoài nghi tương lai đất nước, có những thái độ chỉ trích phê phán chủ quan, phiến diện, thậm chí có thái độ đối lập. Nghị quyết số 25-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X nhận định: “một bộ phận thanh niên sống thiếu lý tưởng, giảm sút niềm tin, ít quan tâm tới tình hình đất nước, thiếu ý thức chấp hành pháp luật, sống thực dụng, xa rời truyền thống văn hóa dân tộc...” (Ban Chấp hành Trung ương, 25-7-2008). Vấn đề này nếu không được kịp thời giải quyết triệt để sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng đến tương lai, tiền đồ của đất nước. Ngay từ Nghị quyết số 04-NQ/HNTW của HNTƯ 4 (14-1-1993) khóa VII “về công tác thanh niên trong thời kỳ mới”, Đảng đã nhấn mạnh: “Sự nghiệp đổi mới có thành công hay không, đất nước bước vào thế kỷ XXI có vị trí xứng đáng trong cộng đồng thế giới hay không, cách mạng Việt Nam có vững bước theo con đường xã hội chủ nghĩa hay không phần lớn tùy thuộc vào lực lượng thanh niên” (Ban Chấp hành Trung ương, 14-1-1993).

Trước tình hình đó, việc giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho cán bộ, đảng viên, nhân dân là hết sức cần thiết, đặc biệt đối với thanh niên. Trong đó, cần giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thanh niên gắn liền với giáo dục lòng yêu Tổ quốc, thương đồng bào, yêu CNXH: “cốt nhất là phải dạy cho học trò biết yêu nước, thương nòi. Phải dạy cho họ có chí tự lập, tự cường, quyết không chịu thua kém ai, quyết không chịu làm nô lệ” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 5, tr. 120), và làm cho thanh niên “hiểu rõ sinh hoạt của nhân dân, biết nhân dân còn cực khổ như thế nào, biết chia sẻ những lo lắng, những vui buồn, những công tác nặng nhọc với nhân dân” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 11, tr. 400), “việc gì hay người nào phạm đến lợi ích chung của nhân dân, chúng ta kiên quyết chống lại” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 9, tr. 178); đồng thời, giáo dục thanh niên tinh thần

đoàn kết, chia sẻ, tương thân, tương ái, sẵn sàng cống hiến và hy sinh vì lợi ích của quốc gia, dân tộc và coi đó là một trong những biểu hiện quan trọng của lòng yêu nước, “toàn thể thanh niên ta phải đoàn kết chặt chẽ, phấn đấu anh dũng, vượt mọi khó khăn, thi đua giúp sức vào sự nghiệp xây dựng một nước nhà tốt đẹp - một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh - để mình làm chủ mai sau” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 10, tr. 437). Giáo dục truyền thống yêu nước còn gắn liền với việc giáo dục đạo đức cách mạng nhằm xây dựng đội ngũ thanh niên đủ “Đức”, đủ “Tài” để “bất kỳ ở cương vị nào, bất kỳ làm công việc gì, đều không sợ khó, không sợ khổ, đều một lòng một dạ phục vụ lợi ích chung của giai cấp, của nhân dân, đều nhằm mục đích xây dựng chủ nghĩa xã hội” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 13, tr. 90) và “xây dựng cho Tổ quốc mạnh giàu” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 11, tr. 213)...

Đến nay, chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh vẫn luôn có giá trị lý luận, thực tiễn sâu sắc và là một trong những động lực quan trọng nhất góp phần cùng cố, phát huy sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc để giữ vững độc lập chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, giữ vững ổn định chính trị - xã hội và thúc đẩy đất nước phát triển. Để nâng cao hơn nữa việc giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thanh niên trong kỷ nguyên mới, cần tập trung thực hiện tốt một số giải pháp sau:

*Một là*, nâng cao chất lượng công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thanh niên với những nội dung, phương pháp phù hợp với tình hình thực tiễn gắn liền với việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15-5-2016 của Bộ Chính trị “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 24-3-2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng “Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống

văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030” thông qua 3 phong trào lớn: “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo” và “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc”. Những nội dung chủ nghĩa yêu nước cần phải được cụ thể hóa, tổ chức sáng tạo, phù hợp với lứa tuổi, đơn vị, cơ quan, địa phương nhằm phát huy hiệu quả cao nhất.

*Hai là*, nâng cao chất lượng hoạt động của tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh để tổ chức Đoàn “phải là cánh tay đắc lực của Đảng trong việc tổ chức và giáo dục thế hệ thanh niên và nhi đồng thành những chiến sĩ tuyệt đối trung thành với sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 12, tr. 420). Vì vậy, phải xây dựng tổ chức Đoàn vững mạnh, có uy tín, trở thành nơi “bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau”.

*Ba là*, tăng cường tuyên truyền, biểu dương các tấm gương điển hình tiên tiến, truyền cảm hứng cho thanh niên thông qua gương “người tốt, việc tốt” để giáo dục và tự giáo dục. Vì “một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền” (Hồ Chí Minh, 2011, T. 1, tr. 284). Khi được truyền cảm hứng sẽ tạo nên sức mạnh nội lực, cổ vũ và thúc đẩy thế hệ thanh niên Việt Nam nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, sáng tạo với những quyết tâm lớn để kế tiếp những thế hệ đi trước hoàn thành giấc mơ xây dựng một nước Việt Nam giàu mạnh, sánh vai cùng các nước trên thế giới.

*Bốn là*, xây dựng hệ giá trị văn hóa chuẩn mực để giáo dục cho thanh niên thông qua việc sớm xác định giá trị quốc gia và chuẩn mực giá trị con người Việt Nam hiện đại, tạo cơ sở xây dựng, triển khai, thực hiện các chính sách, giải pháp phục vụ cho sự phát triển con người, khắc phục sự xuống cấp về đạo đức, lối sống trong thế hệ trẻ hiện nay, nhất là việc một bộ phận thanh niên mơ hồ, hoài nghi và phai nhạt lý tưởng cách mạng. Trên cơ sở đó, xây dựng được thế hệ thanh niên mang trong mình tinh

thần yêu nước sâu sắc và phát huy chủ nghĩa yêu nước truyền thống Việt Nam và chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh lên tầm cao mới trong kỷ nguyên mới.

### 3. Kết luận

Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh đến nay vẫn luôn có giá trị lý luận, thực tiễn sâu sắc và trở thành một trong những động lực quan trọng góp phần phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Do đó, việc đưa ra những giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thanh niên là việc làm rất quan trọng, cần thiết, mang tính chiến lược lâu dài. Sau 40 năm đổi mới, vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về chủ nghĩa yêu nước trong điều kiện mới, với sự nỗ lực của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, trong đó có thanh niên, “*Đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay*” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, T. I, tr. 104) và “*cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế của đất nước được nâng lên, là nền tảng quan trọng để đất nước vươn mình trong kỷ nguyên mới*” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026, T. I, tr. 79). Đây là niềm tự hào, là động lực, nguồn lực quan trọng để toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta vượt qua mọi khó khăn, thách thức, tiếp tục vững bước trên con đường đổi mới toàn diện, hướng tới mục tiêu xây dựng thành công “*một nước Việt Nam hòa bình, độc lập, dân chủ, giàu mạnh, phồn vinh, văn minh, hạnh phúc, vững bước đi lên chủ nghĩa xã hội*” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026, T. I, tr. 84).

### Tài liệu tham khảo

Ban Chấp hành Trung ương. (14-1-1993). Nghị quyết số 04-NQ/HNTW “Về công tác thanh niên trong thời kỳ mới”, <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/van-kien-tu-lieu-ve-dang/hoi-nghi-bch-trung-uong/khoa-vii/ngghi-quyet-so-04-nqhtw-cua-hoi-nghi-lan-thu-tu-bchtw-dang-khoa-vii-ve-cong-tac-thanh-nien-trong-thoi-ky-moi-ngay-14011993-1125>

Ban Chấp hành Trung ương. (25-7-2008). Nghị quyết số 25-NQ/TW “Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thanh niên thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa”. <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/van-kien-tu-lieu-ve-dang/hoi-nghi-bch-trung-uong/khoa-x/ngghi-quyet-so-25-nqtw-ngay-2572008-hoi-nghi-lan-thu-bay-ban-chap-hanh-trung-uong-dang-khoa-x-ve-tang-cuong-su-lanh-dao-612>

Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*. Tập I. Nxb Chính trị quốc gia Sự thật. Hà Nội

Đảng Cộng sản Việt Nam. (2026). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV*. Tập I. Nxb Chính trị quốc gia Sự thật. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 1. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 3. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 4. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 5. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 7. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 8. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 9. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 10. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 11. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 12. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 13. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 14. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*. Tập 15. Nxb Chính trị quốc gia. Hà Nội.